

ĐÁP ÁN ĐỀ THAM KHẢO THI VÀO 10 – ĐỀ SỐ 4**MÔN: NGỮ VĂN – TP. HỒ CHÍ MINH NĂM 2025****Thời gian làm bài: 120 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I.****Câu 1.****a.**

Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản, liên hệ tới tác giả

Lời giải chi tiết:

Nhân vật trữ tình: Tác giả (Hồ Chí Minh – người tù cách mạng)

b.

Chỉ ra cách gieo vần trong bài thơ.

Phương pháp:

Xác định cách gieo vần của bài thơ

Lời giải chi tiết:

Gieo vần: vần cách

c.

Nêu tác dụng của nghệ thuật đối trong hai câu sau:

*Sum họp nhà ai ăn tết đó,
Chẳng quên trong ngục kẻ ăn sầu.*

Phương pháp:

Vận dụng kiến thức đã học về phép đối

Lời giải chi tiết:

- Nghệ thuật đối: *Sum họp nhà ai ăn tết đó* >< *Chẳng quên trong ngục kẻ ăn sầu.*

- Tác dụng:

- + Tạo sự đối xứng, tăng tính gợi hình, gợi cảm
- + Làm nổi bật hoàn cảnh đáng buồn của Bác: Trong tết trung thu, mọi người được sum họp đoàn viên, nhưng Người phải chịu cảnh giam hãm tù đầy nơi ngục thất. Thể hiện tâm trạng buồn, cô đơn nhưng vẫn luôn hướng về cuộc sống con người, chia sẻ với niềm vui bình dị của con người. Quá đó cho thấy tình yêu thiên nhiên, tấm lòng nhân ái bao la của Bác.
- + Tạo sự đối xứng, tăng tính gợi hình, gợi cảm

d.

Chỉ ra điểm tương đồng và khác biệt của bài thơ trên với bài thơ *Ngắm trăng* của Hồ Chí Minh trong *Nhật kí trong tù*:

*Trong tù không rượu cũng không hoa
Cảnh đẹp đêm nay, khó hững hờ
Người ngắm trăng soi ngoài cửa sổ
Trăng nhòm khe cửa ngắm nhà thơ.*

Phương pháp:

Xác định sự giống và khác nhau về nội dung, nghệ thuật

Lời giải chi tiết:

- Điểm tương đồng: Cùng viết về việc thưởng trăng trong cảnh ngộ tù đầy; tâm hồn tự do hòa cùng thiên nhiên; tù đầy không ngăn cách giam hãm được người tù cách mạng.

- Khác biệt:

+ Bài thơ Trung thu: Cảm xúc bao trùm: buồn.

+ Bài Ngắm trăng: Cảm xúc vui hơn, tác giả tự do tự tại, giao hòa say đắm với thiên nhiên.

Câu 2.

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) làm rõ vẻ đẹp tâm hồn của Bác được thể hiện trong bài thơ.

Phương pháp:

Xác định đúng yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn. Có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành

Lời giải chi tiết:

Gợi ý:

- Xác định được các ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận, sau đây là một số gợi ý:

Vẻ đẹp tâm hồn của Bác thể hiện trong bài thơ

- Tình yêu quê hương đất nước: dù ở trong hoàn cảnh khắc nghiệt, tù đầy, nhưng người luôn mở rộng lòng mình để đón nhận vẻ đẹp của thiên nhiên.

- Tâm hồn tình tế nhạy cảm, yêu thiên nhiên: Trăng đến với Bác trong những hoàn cảnh rất đặc biệt. Mặc dù rất yêu trăng nhưng thật ra chưa có lúc nào Người thực sự thư thái để ngắm trăng thưởng nguyệt theo đúng nghĩa của nó. Tuy nhiên tình yêu dành cho trăng thì Bác luôn có sẵn, vì vậy mà dù gặp trăng trong hoàn cảnh nào đi chăng nữa tâm hồn Bác cũng đón nhận và thưởng ngoạn thật say sưa

- Khát vọng tự do, ý chí nghị lực phi thường: Có thể thấy cảnh ngộ tù đầy của Bác thật buồn nhưng thiên nhiên trong thơ Bác bao giờ cũng tràn đầy sức sống và niềm vui bởi vì đây là thiên nhiên có các sự vật gắn bó hài hòa với nhau và luôn vận động theo quy luật tất yếu của cuộc sống

Phần II.

Câu 1.

Theo tác giả, vì sao “có rất nhiều người trên thế giới này không chịu vượt ra khỏi vùng an toàn của mình”?

Phương pháp:

Đọc kĩ văn bản

Lời giải chi tiết:

Theo tác giả, có rất nhiều người trên thế giới này không chịu vượt ra khỏi vùng an toàn của mình vì: họ sợ thất bại

Câu 2.

Từ đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ về vấn đề nên sống trong vùng an toàn hay bước ra khỏi vùng an toàn để khám phá thế giới rộng lớn ngoài kia?

Phương pháp:

Xác định được yêu cầu của kiểu bài: nghị luận xã hội.

Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: thuyết phục các bạn trẻ rằng: “có những lúc cần phải thoát ra khỏi vùng an toàn do mình tự tạo ra”

Lời giải chi tiết:

Dàn ý

* **Giới thiệu vấn đề nghị luận:** Lựa chọn cách sống: sống trong vùng an toàn hay bước ra khỏi vùng an toàn để khám phá thế giới rộng lớn ngoài kia?

* **Triển khai vấn đề nghị luận:**

- Giải thích: *Vùng an toàn* được định nghĩa là một trạng thái tâm lý thỏa mãn về mặt cảm xúc khiến cho bản thân người đó cảm thấy thoải mái, quen thuộc với môi trường hiện tại mà không muốn đi ra khỏi môi trường đó.

- Lựa chọn cách sống và lí giải:

Học sinh có thể chọn một trong 2 hướng sau hoặc kết hợp cả 2, song cần đảm bảo tính thuyết phục, không vi phạm các chuẩn mực đạo đức và pháp luật.

+ Chọn sống trong vùng an toàn vì:

++ Mỗi người có một năng lực, sở trường nhất định. Khi ở trong môi trường thuận lợi với mình, họ sẽ phát huy được hết năng lực để khẳng định bản thân

++ Mang lại cảm giác bảo đảm và yên tâm, giúp cá nhân ổn định cuộc sống.

+ Chọn cách sống bước ra khỏi vùng an toàn vì:

++ Việc dũng cảm dấn bước, rời khỏi vùng an toàn của mình sẽ mang lại cho người trẻ nhiều cơ hội mới trong công việc và cuộc sống.

++ Khám phá được những năng lực mới của bản thân

++ Mang đến nhiều mối quan hệ mới, mở mang hiểu biết về thế giới

...

* Kết thúc vấn đề: Khẳng định lựa chọn của bản thân.